

RIKSDAGENS SVAR 98/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om justering av vissa arbetspensioner till följd av samordningen av arbetspensionen och folkpensionen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om justering av vissa arbetspensioner till följd av samordningen av arbetspensionen och folkpensionen (RP 62/2002 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 15/2002 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om justering av vissa arbetspensioner till följd av samordningen av arbetspensionen och folkpensionen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Tillämpningsområde

1 §

Den minskning av arbetspensionen som uppkommit vid samordningen av arbetspensionen och folkpensionen ersätts på det sätt som bestäms i denna lag.

2 §

Denna lag gäller (*grundpensioner inom den privata sektorn*)

1) pension enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare (395/1961),

2) pension enligt lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962),

3) pension enligt minimivillkoren i lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969), grundbeloppet av pension enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990), grundbeloppet av avträdelsestöd enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) samt det med grundpensionerna vid samordningen jämförbara grundbeloppet av avträdelseersättning enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/1992),

4) pension enligt minimivillkoren i lagen om pension för företagare (468/1969),

5) pension enligt lagen om sjömanspensioner (72/1956), och

6) pension enligt lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985).

Denna lag gäller också (*pensioner inom den offentliga sektorn*)

1) pension enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964) samt annan pension i fråga om vilken rätten till pension föreskrivs med stöd av andra bestämmelser i enlighet med lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare,

2) pension enligt lagen om statens pensioner (280/1966) och annan pension i fråga om vilken rätten till pension föreskrivs med stöd av andra bestämmelser i enlighet med lagen om statens pensioner,

3) grundpension beviljad med stöd av pensionsstadgan för Finlands Bank,

4) pension som beviljats en person vilken varit anställd hos Folkpensionsanstalten och som motsvarar pension enligt 7 § 1 mom. 8 eller 9 punkten lagen om Folkpensionsanstalten (731/2001),

5) pension som beviljats med stöd av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/1966), och

6) pension som beviljats med stöd av lagen om ortodoxa kyrkosamfundet (521/1969).

3 §

Ovan i 2 § nämnda pensioner justeras, om

1) pensionen har börjat efter den 30 juni 1975 och före den 1 januari 1996,

2) pensionen har varit föremål för sådan samordning som har sänkt pensionsbeloppet och som avses i 8 och 8 a § lagen om pension för arbetstagare, 12 § lagen om statens pensioner eller i ovan i 2 § nämnda motsvarande bestämmelser om den övriga offentliga sektorns pensioner, sådana dessa bestämmelser lydte under den i 1 punkten nämnda tiden,

3) pensionen inte efter den 31 december 1995 har samordnats på nytt enligt 8 a § lagen om pension för arbetstagare, 12 § lagen om statens pensioner eller ovan i 2 § nämnda motsvarande bestämmelser om den övriga offentliga sektorns pensioner,

4) pensionen löper den 1 januari 2003, och

5) de övriga villkoren enligt 9—16 § uppfylls.

4 §

Denna lag gäller inte familjepension, deltidspension eller delinvalidpension enligt de i 2 § uppräknade lagarna. Denna lag gäller inte heller sådan invalidpension eller arbetslöshetspension enligt de nämnda lagarna som har börjat före den 1 juli 1975 och därefter omvandlats till en pension av annat slag men av samma storlek.

Denna lag tillämpas inte på sådant i 11 § lagen om pension för arbetstagare, 11 § lagen om pension för företagare eller 11 § lagen om pension för lantbruksföretagare avsett pensionskydd som är bättre än minimivillkoren, av dessa lagrum de två sistnämnda i den lydelse de hade den 31 december 2000, om pensionsarrangemanget innehåller en höjning av pensionsbeloppet.

Denna lag tillämpas inte heller på annat sådant pensionsarrangemang, där det för arbetstagaren ordnats ett bättre pensionsskydd än minimivillkoren.

2 kap.

Gemensamma bestämmelser

5 §

Varje enskild förhöjning i en pension enligt 2 § beräknas separat på det sätt som bestäms i 9—16 §. Det sammanlagda beloppet av förhöjningarna är dock minst fem euro och högst 50 euro per månad. Förhöjningen läggs till en i 2 § avsedd pension, varefter förhöjningen blir en del av pensionen.

Den till pensionen fogade förhöjningen upphör om samordning förrättas på nytt enligt 8 a § lagen om pension för arbetstagare eller 12 § lagen om statens pensioner eller enligt andra motsvarande bestämmelser om pensionerna inom den offentliga sektorn.

6 §

De pensionsanstalter som betalar ut pensioner som skall justeras enligt 3 § räknar utan särskild ansökan ut förhöjningen enligt denna lag. I fråga om beslut som pensionsanstalten ger med stöd av denna lag iaktas i tillämpliga delar vad

som i de i 2 § avsedda lagarna, pensionsstadgorna och pensionsreglementena bestäms om beslut, om rätten att få och lämna ut uppgifter samt om förfarandet när ändring söks i ett pensionsbeslut.

Förhöjning enligt denna lag beaktas inte vid bestämmandet av förmån enligt folkpensionslagen (347/1956), familjepensionslagen (38/1969) eller lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (591/1978).

7 §

Om pension betalas ut den 1 oktober 2003 med stöd av två eller flera i 2 § nämnda lagar, pensionsstadgor eller pensionsreglementen, fastställs först förhöjningen på grundval av grundpensionerna inom den privata sektorn. Därefter bestäms förhöjningen enligt 11 § och sedan förhöjningarna enligt 12—15 §. Sist räknas förhöjningen enligt 16 § ut.

Om även pension inom den offentliga sektorn beaktas vid uträkningen av förhöjningen av grundpensionen inom den privata sektorn och den uträknade skillnaden enligt 9 § 2 mom. understiger fem euro, beräknas förhöjningen också på pensionen inom den offentliga sektorn i enlighet med 11 §.

8 §

Förhöjningen betraktas som en omkostnad orsakad av pensionsskyddet enligt den pensionslag eller pensionsstadga eller det pensionsreglemente med stöd av vilken eller vilket till pensionen fogas en förhöjning i enlighet med 5 § 1 mom.

Vid tillämpningen av 12 § lagen om pension för arbetstagare betraktas förhöjningen som en omkostnad enligt 1 mom. 4 punkten i nämnda paragraf.

3 kap.

Uträkning av justeringen av grundpensionerna inom den privata sektorn

9 §

Den förhöjning som fogas till grundpensionen inom den privata sektorn uträknas med tillämpande av 8 § lagen om pension för arbetstagare på det sätt som bestäms nedan i 2 och 3 mom. Härvid beaktas de i 8 § 1 mom. i nämnda lag angivna pensionerna och förmånerna enligt de belopp som de uppgick till när pensionerna senast samordnades, omvandlade att motsvara de för 2003 fastställda indextal som föreskrivs i 9 § 2 mom. i nämnda lag.

Den sammanlagda förhöjningen av grundpensionerna enligt 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare erhålls genom att det sammanlagda beloppet av de i enlighet med 1 mom. samordnade grundpensionerna minskas med det sammanlagda belopp samordnade grundpensioner som motsvarar den föregående samordningen och som omvandlats att motsvara de indextal som fastställts för 2003.

Om den enligt 2 mom. uträknade skillnaden är minst en cent och högst fem euro i månaden, är den sammanlagda förhöjningen fem euro. Om skillnaden överstiger 50 euro i månaden blir den sammanlagda förhöjningen 50 euro. I övriga fall är den sammanlagda förhöjningen det belopp som räknas ut enligt 2 mom.

Till varje grundpension inom den privata sektorn fogas en förhöjning som utgör en lika stor del av den sammanlagda förhöjningen som nämnda grundpension utgör av alla grundpensioners sammanlagda belopp.

4 kap.

Uträkning av justeringen av pensionerna inom den offentliga sektorn

Gemensamma bestämmelser

10 §

Höjningen i fråga om den offentliga sektorns pensioner uträknas på grundval av det nedan av-

sedda sammanlagda beloppet av pensionerna (*pensionssumman*).

Pensionssumman är det sammanlagda månatliga beloppet av de grundpensioner inom den privata sektorn och de pensioner inom den offentliga sektorn som den 1 januari 2003 betalas ut till en person, varvid beloppet utökas med sådana förmåner som eventuellt beaktats vid samordningen och som beviljats med stöd av trafikförsäkringslagen (279/1959), lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) och lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948).

En förmån enligt trafikförsäkringslagen, lagen om olycksfallsförsäkring och lagen om skada, ådragen i militärtjänst beaktas till det belopp som betalas ut vid ingången av 2003. De pensionsanstalter som ansvarar för pensionerna inom den offentliga sektorn har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller tillgången till information få dessa uppgifter av Folkpensionsanstalten.

För uträkning av förhöjningen omvandlas pensionssumman att motsvara det indextal som fastställts för 1995 och som föreskrivs i 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Grundskyddet inom den offentliga sektorn

11 §

Om den i 10 § avsedda pensionssumman är större än 712,94 euro är den sammanlagda förhöjningen per månad en lika stor del av 73,50 euro som den överskjutande delen är av 661,48 euro, om inte något annat bestäms nedan.

Den sammanlagda förhöjningen omvandlas att motsvara de för 2003 fastställda indextal som föreskrivs i 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare. Om den sammanlagda förhöjningen härvid är minst en cent och högst fem euro, är den sammanlagda förhöjningen per månad dock fem euro. Om den sammanlagda förhöjningen överstiger 50 euro, är den sammanlagda förhöjningen 50 euro per månad.

Den sammanlagda förhöjningen enligt 2 mom. minskas med förhöjningen av grundpensionerna inom den privata sektorn. Den förhöjning som fogas till varje enskild pension inom

den offentliga sektorn utgör en lika stor del av den sålunda uträknade skillnaden som pensionen i fråga utgör av det sammanlagda beloppet av pensionerna inom den offentliga sektorn. Om något avdrag inte görs är den förhöjning som fogas till pensionen inom den offentliga sektorn en lika stor del av den sammanlagda förhöjningen enligt 2 mom. som pensionen i fråga är av det sammanlagda beloppet av grundpensionerna inom den privata sektorn och pensionerna inom den offentliga sektorn.

Förhöjningen av den offentliga sektorns pension betalas i enlighet med denna paragraf, om pensionen betalas enligt beloppet för en i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedd grundpension eller om en i 2 § 2 mom. 1 punkten avsedd pension har sänkts till följd av samordning enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare, vartill ytterligare beaktas bestämmelserna i 7 § 2 mom.

Tillägsskyddet inom den offentliga sektorn

12 §

Om pensionen utbetalas samordnad i enlighet med 12 § 1 mom. lagen om statens pensioner, i den lydelse det hade mellan den 1 maj 1985 och den 31 december 1995, och om pensionen har sänkts till följd av samordningen och om pensionssumman överstiger 784,24 euro per månad, är den sammanlagda förhöjningen per månad en lika stor del av 73,50 euro som den överskjutande delen är av 734,97 euro.

Den enligt 1 mom. uträknade sammanlagda förhöjningen omvandlas att motsvara de för 2003 fastställda indextal som föreskrivs i 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare. Om den sammanlagda förhöjningen dock är minst en cent och högst fem euro per månad, är den sammanlagda förhöjningen fem euro, och om den sammanlagda förhöjningen överstiger 50 euro per månad, är den sammanlagda förhöjningen 50 euro.

13 §

Om pensionen utbetalas samordnad i enlighet med 12 § 3 mom. lagen om statens pensioner, i

den lydelse det hade mellan den 1 januari 1975 och den 30 april 1985, och om pensionen har sänkts till följd av samordningen och om pensionssumman överstiger 864,10 euro per månad, är den sammanlagda förhöjningen 50 euro per månad. Beloppet motsvarar de för 2003 fastställda indextal som föreskrivs i 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare.

14 §

Den förhöjning som fogas till en pension enligt lagen om statens pensioner uträknas genom att den sammanlagda förhöjningen enligt 12 eller 13 § minskas med de enligt 11 § uträknade förhöjningarna av pensionerna inom den övriga offentliga sektorn och med den förhöjning som gäller grundpensionerna inom den privata sektorn, på det sätt som föreskrivs i 11 §.

15 §

Bestämmelserna i 12—14 § om den sammanlagda förhöjningen och om den förhöjning som fogas till en pension enligt lagen om statens pensioner iakttas i tillämpliga delar i fråga om sådana pensioner inom den offentliga sektorn som avses i 2 § 2 mom. 1 punkten och 3—6 punkten och som har samordnats i enlighet med bestämmelser motsvarande de i 12 eller 13 § avsedda bestämmelserna i lagen om statens pensioner.

Om en person uppbär flera än en sådan pension som avses i 2 § och som uppfyller villkoren enligt 12 eller 13 §, bestäms förhöjningen av dessa pensioner i tillämpliga delar i enlighet med 11 eller 14 §.

16 §

Om en person uppbär tilläggspension enligt 2 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare och beloppet av denna pension har sänkts i enlighet med bestämmel-

serna i den kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga om samordning av tilläggspension och ifall pensionssumman överstiger 864,10 euro per månad, är den sammanlagda förhöjningen 50 euro per månad, såvida inte annat följer av 2 eller 3 mom. Beloppet motsvarar de för 2003 fastställda indextal som föreskrivs i 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Den förhöjning som fogas till en pension enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare uträknas genom att den sammanlagda förhöjningen minskas med de förhöjningar som enligt denna lag fogas till andra pensioner.

Om samordning enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare inte har sänkt en pension som omfattas av grundpensionsskyddet enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare, är förhöjningen högst 1/10 av beloppet av den löpande kommunala pensionen, dock så, att det sammanlagda beloppet av förhöjningarna är minst fem euro i månaden.

5 kap.

Ikraftträdande

17 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

En pensionstagare har rätt att få förhöjning enligt 5 § från och med den 1 oktober 2003. Förhöjning betalas inte för tiden före detta datum.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

De ovan i 5 § 1 mom., 9 § 3 mom. och 11 § 2 mom. angivna beloppen på fem euro och 50 euro motsvarar de för 2003 fastställda indextal som föreskrivs i 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Helsingfors den 18 juni 2002
